

POVODOM

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 54
Godina XXVII
Novembar, 2022.
[str. 9-12]

© Monos 2022

Epilog ovogodišnjih izbora: „ćorak“ ili „ćorka“ (fragmenti dnevnika)

Prof. dr. Izudin Kešetović

Redakcijska napomena:

Autor ovog prilog povremeno se oglašava na društvenim mrežama, reagujući na aktuelne društvene fenomene u Bosni i Hercegovini, posebno iz oblasti ekonomije. Njegovi tekstovi „udaraju pravo u sridu“, razotkrivaju mnoge društvene devijacije, direktno prozivaju krivce, ponajviše one iz aktuelne vlasti. Radi se o usputnim zapisima u kojima autor identifikuje mnoge negativnosti i izopačenosti u domaćem društvenom nivou i usput ukazuje na puteve njihovog otklanjanja i rješavanja. Iako se njegove upute doimaju kao iladž (koristan lijek), teško da će doprijeti do ušiju onih koji su pozvani da ih otklanjaju, što nije čudo, ali ne piju vode ni u običnom puku. To su pokazali i ovogodišnji izbori, koji su kad se sve sabere i podvuče ispali čisti „ćorak“, kako je zaključio i sam autor ovoga teksta. Ovi dnevnički zapisi odlikuju se jezgrovitosti i jasnoćom, ali i posebnim stilom i jezikom autora, koji se, da bi bio jasniji spretno služi narodnim izrekama i frazama – a to daje posebnu aromu tekstu koji je u pravilu nabijen gorkom ironijom i sarkazmom. Iz obilja tih bilješki odabrali smo 6, od kojih nam u tri autor na svoj način opisuje atmosferu pred ove izbore, a u četvrtoj efektно predstavlja njihov epilog.

...

Editorial note:

Epilogue of this year's election: another blank or bars

The author of this article is occasionally active on social media, reacting to current social phenomena in Bosnia and Herzegovina, especially those in the field of economics. His texts get straight to the point, expose many social deviations, directly call out the culprits – especially those that are part of the current government. These are incidental notes in which the author identifies many negativities and perversions in the domestic social nivou and along the way points to the possible ways of their removal and resolution. Although his instructions seem like a iladž (a

useful medicine), they will hardly reach those that are in the position to remove them, which isn't much of a wonder, but they also aren't of much use to the common folk. This was shown during this year's election as well, which were, when everything is accounted for, a pure blank – as the author concluded himself. These diary entries are characterized by conciseness and clarity, but also by a specific style and language of the author, who, in order to be clearer, skillfully uses folk sayings and phrases – which gives a special flavor to the text, which is usually filled with bitter irony and sarcasm. From the abundance of these notes we selected six. In three of these the author describes the atmosphere before the elections in his own way, and in the fourth he effectively presents their results.

12. 7. 2022.

TRANSPARENTNI KRIMINAL

U vrijeme predizborne retorike/priče sve će se više spominjati: transparentnost i poštenje. Po narodnoj stanje sve više liči onoj narodnoj: „Vojska o skraćanju, kurva o poštenju“. Umjesto da gradimo institucije države, mi se „borimo“. Pitanje je za šta? Odgovor nam je jasan. Borba je da se očuva ovakvo stanje. To odgovara velikom broju koji su došli do kapitala i moći. Njima su promjene izgovor da sve učine da ovakvo ostane. I ovako će trajati dugo, sve dok sistem i država ne „stanu na svoje noge“. Država BiH nije još prohodala. I umjesto da imamo „stasitog mladića od 30 godina“ u liku države, mi smo u fazi „puzajućeg dječaka od 1 godine koji se bori da prohoda“. Zato je laž postala istina. Fukara u vlasti se „dočepala“ velikog bogatstva. Građani su dovedeni u stanje bijede. Kriminal u školstvu, zdravstvu, sudstvu i državnim službama „cvjeta“. Riječ transparentnost nam je daleka kao put na planetu Mars. Kriminal postaje stil života i priznata vrijednost. Društvo je bolesno. Država nemoćna. Slijedi nam iskonska obnova. Na narodu je da odluči. Trebaju nam promjene. U protiv-

nom? Na sceni je transparentni kriminal. Ašecare/javno se krade.

11. 9. 2022.

LAŽ

Na kraju prve trećine „predizborne trke sve karte su na stolu“. Sve je jasno kako i ko je s kim, ko je ko i šta je šta. Igračima ne smeta „klizav teren“ i „kaljuga pred golom“. Časte se gadostima i lažima. Iznose „prljav veš“, pokušavajući se prikazati pravednicima. Taktika je poznata. Oni koji imaju novac i moć, sigurni su u pobjedu. Na osobnim računima svi su iznad miliona eura. Sve ostalo je fukara i boranija. Vrš se pripreme za izbor „var“ sudaca. Oni će presuditi jer neće odlučiti ono što je na terenu. Zato niko ne spominje reviziju stečene imovine i elektronsko glasanje. Na čelnim pozicijama izbornih lista su mnogi kojima je mjesto u karantinu. Fotografije onih koji nam se rugaju više su za policijske potjernice nego za buduće nosioce vlasti. Čast rijetkim izuzecima. Na sreću ima i takvih. Laž o 50% povećanja u naredne 4 godine je obmana. Pitajmo se čega? Pitajmo se od koga? Pitajmo se s kim? Zato na početku druge trećine predizborne aktivnosti možemo očekivati još veće laži i obmane. Slijede sučeljavanja kojih neće biti. Režija će biti takva da će se djelovati iz pozadine. Samo naivni će pokušati da žongliraju i igraju za raju. Takvim je sudbina unaprijed odlučena. „Ko igra za raju i zanemari taktiku završi u Vratniku“. Veliki igrači nikada nisu ušli u finiš utakmice. Ključan je dan „D“. To je dan kada će poniženi, prevareni, lažima skrhan građanin smoci snage da izađe na izbore. U protivnom to neće biti izbori. To će biti popis članstva i klijentele koja će zakonito krasti i varati naredne 4 godine. Odluka je na dan „D“. Sve do tada je laž

26. 9. 2022.

SVE NAŠE PODJELE.

Kako se dan izbora približava oni sve postaju besmisleniji. Sve je bijedno. Stranke i kandidati. Kako oni za Predsjedništvo države tako i oni za kantone i tako i za ostala pred-

stavnička tijela, kako u entitetima tako i na nivou države. Prvo što se može primijetiti da su na slikama ista lica koja ništa ne nude. Svi pričaju o nekoj državi i pravdi. Niti ima države niti ima pravde. Ono što je dobro–niko ne spominje rat. Pametno. Ne daj bože da tri nacionalne poglavice proglase mobilizaciju. Stotine hiljade ljudi bi zaglavilo na graničnim prelazima. Najvjerovatnije bi ih zamijenili roboti. Zašto? Zato što su građani postali robovi. Niko od ovih političara ne shvata da 1 milion ljudi dobija iz budžeta 100 KM jednokratne pomoći da kupi 1 kg jagnjetine, malo salate i sa 20 KM da zakiti harmoniku. U mom kraju se govorilo: “Hroljaj Zilha sutra je predujam”. To je bilo vrijeme kada su rudari bili nacionalni junaci. Što reče Gradimir Gojer (poznati bh pisac, reditelj i teatrolog) stvar se rješava jednostavno: „Hapsi!“. Sa bandera nam se smiju likovi sa „crne liste“. Niko se ne pita kako tamo dođe. Džabe deset i više godina čitam isti natpis na jednoj kući na putu Sarajevo–Tuzla, na Crnoričkoj visoravni. Piše: “Nismo krali, nismo srali. Mi smo liberali”. Sve u svemu, na listama su i oni koji su ovih godina „radili“ i jedno i drugo. U tome je tragedija. I ti isti pričaju nam o konstitutivnosti, pravnoj i građanskoj državi. Ispade da je država obična stvar. A nije. Što reče prof. dr Enver Halilović na sesiji “Krug 99”, država je “ono što dovodi stvari u prirodno stanje”. Prirodno stanje je stanje jednakosti. Očito da postoji velika sličnost između narušenog prirodnog stanja pravednosti i društvene entropije (nered u sistemu). U BiH ono je narušeno u temelju. Zato nam je na sceni siromaštvo i kriminal: siromaštvo građana, kriminal vlasti. Zato su izbori za predstavnike vlasti na entitetskom i državnom nivou u lockdownu (zaključani). Slično kao u vrijeme pandemije.

Vlast se neće moći izabrati. Ključ je kod Visokog predstavnika. Ako on vlast ne otključa, a kriminalce ne zatvori, onda smo “džabe krečili”. Oni na kantonima će se igrati na istim principima igre koja je bila u pret-

hodne 4 godine. Nekih većih promjena neće biti i sve će se odvijati na principu plus-minus 1. Ostaje onaj vrh koji ništa ne obećava.

Kako god bilo, šanse za promjene postoje. Bilo bi dobro da se dese. Ovako je i bogu i narodu dosadio “nacionalni interes”. Bar bi se iskazala politička volja koja je očito sto svjetlosnih godina daleko od građanske države. To je toliko daleko da običan narod zna o čemu se radi. Strah je najveći prijatelj onda kada se shvati kuda sve to vodi. Obično se kaže da pamet ponekad dolazi “ne iz glave nego sa mjesta gdje kičma završava”. Zato se nadajmo promjenama. Kakve su god, bolje bi bilo nego što je sada. Sada je dno. Valjda ne može dublje. Ima ona narodna: “Šlafaj snaho odosmo u provaliju”.

5. 10. 2022.

EPILOG IZBORA: ĆORAK ILI ĆORKA?

Danas svi pričaju o izbornoj krađi. Dokazi su neupitni. Tamo gdje prestane logika zavlada apsurd. Svi pričaju o digitalizaciji. Ispade da smo u 21.vijeku, a mi smo negdje s početka 19. vijeka, vrijeme buna protiv dahija. Ispade da su dahije krive. A kod nas su tri vrste dahija. Svako ima svog. I biva sve tako do 1945. godine kada smo se izjašnjavali za Tita i Kralja. Kako? Kuglicama. Zato su za nas kuglice. Svaka ona koja nije bila za Titu zvala se „ćorka“. Kasnije je to zamijenjeno doživotnim mandatima i bez glasanja. Zato je sada logično šta nam se, na ovom brdovitom Balkanu, dešava. Ovdje vlada mrak. Prava ćorka. Umjesto da progledamo mi živimo u sljepilu. I onda se ibretimo (čudimo) za izborne rezultate. Ima ona izreka po kojoj je čovjek ono što je u očima drugih ljudi. Tako i ovi naši, nazovimo, „izborni rezultati“. Ovo je prava slika i prilika, ustvari pogled „ćorava insana“. Ćorka. Kako za koga. Za pošten svijet je jazuk (šteta), a za lopove je mahal (zaslužno). Ćorka je naše rješenje. Dok ne bude ćorke džabe je „krečiti“. Džabe „crne liste“, optužnice i sudski procesi. Džabe izbori. Lopovi moraju u ćorku pa onda mo-

žemo pričati o elektronskom glasanju. „Za pametnog insana je išaret dovoljan. Budali je džabe mahati“. Tu ne pomaže čak ni onaj „visoki“ (predstavnik).

22. 10. 2022.

KRAJ

Sa današnjim danom se privodi kraju izborni proces u BiH. Ostaju još žalbe i završetak brojanja za poziciju predsjednika i potpredsjednika entiteta RS, gdje se, inače, ogradila velika tarapana (gužva) zbog ogromnih razmjera izborne krađe. Što se tiče ostalih nivoa vlasti u državi, entitetima i kantonima, sve se zna uz neka mala i nebitna personalna i stranačka odstupanja. I to je kraj. Ostaje ono drugo? Izvršna vlast. Pitanje svih pitanja je ko će s kim? Čista trgovina, narodski rečeno: „kaolicije“ – dok niko ne razmišlja kako poboljšati tu izvršnu vlast. Prevedeno u život to se odnosi na javnu upravu. I šta biva? Biva da na kraju izbornog procesa uspostavljamo zakonsku vlast na principu izbornih krađa i prevara. Ono što je tragičnije instaliramo izvršnu vlast na temelju truhle, korumpiranja i nesposobne javne uprave. To izgleda onako kao zapuštena štala. Nema alatke koju zovemo vile sa kojima će se počisti taj kontaminirani prostor. U ovih novih 8 uslova za članstvo u EU to su nazvali reformom javne uprave. Komično i tragično je da niko ne zna koje i kako? Zato se na kraju pitamo da li kraj uopšte postoji. Sve liči na živo blato. Na cijenjeni su tzv. tehničke pomoći kroz parcijalne reforme. Ustvari da budemo jasni i precizni: sve liči da ovdje nikome nije stalo da dođe

kraj na principu: “U tunelu usred mraka sija zvijezda petokraka”. Mi smo, ipak, na kraju u dubokom mraku i u tunelu kojem se ne nazire kraj. Sa ili bez Visokog predstavnika isto nam se piše. Do nas je?

3. 11. 2022.

IZBORNA (NE)VOLJA.

Kako narod reče “Vruće se gvožđe kuje”. Prošao je jedan mjesec. Sve se zna. Sve se poklopilo. Gledajući sjednicu Vijeća sigurnosti UN sve je jasno. Na prvom mjestu je sigurnost. Na drugom politička stabilnost. Na trećem mjestu su zadaci Evropske komisije EU kao uslov za članstvo sa onih 14 +8 mjera. Sve je to ovjerio CIK/SRK. Rekli bi “cirkus” od institucije. Sami priznali. Naredni puta će duplo manje brojati jer teško će biti motivisati glasače. Zašto? Zato. Kako? Onako. Kako rekoše to je izborna volja. Čija? Prije bi se reklo da je nevolja onih koji su ostali. Oni koji mogu glasati u odsustvu nije nikakva briga. Sve se svodi: kako, od čega početi, ko će preuzeti brigu? Kako rekoše ambasadori u Vijeću sigurnosti UN ne može bez “on line” Visokog predstavnika. Mnogi su ga “naružili”. Najviše ambasador BiH pri UN. Kriv je za Izborni zakon. Bolje rečeno “kriv” je što su se izbori održali. Na kraju ispade da niko drugi nije kriv. Čak i oni koji su mitingovali u Banja Luci smatraju da oni nisu krivi. U stvari svi su u BiH krivi. I te kako. Krivi su što su sve ovo sebi dozvolili. Pitajmo se – radi čega? I zato smo, svi u BiH, stvarno u velikoj (ne)volji. I te kakvoj?